

ZNAMENÍ: DÍTĚ V PLENKÁCH

I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. (L 2:7)

1. čtení: Jan 1:1-14

Hlavní čtení: Lukáš 2:1-20

Milí bratři, milé sestry,

prosím vás hned na začátku: Kdyby mně dnes nebylo rozumět, kdybych mluvil moc potichu, dejte mi znamení, abych zesílil hlas, ano? Tedy nemusíte na mě zrovna křičet: *Není tě slyšet. Mluv nahlas.* Stačí, když mi dáte znamení beze slov. Stačí, když mi bez jediného slova naznačíte, že mluvím potichu. Třeba tím, že ukážete na ústa. Nebo si přiložíte ruku k uchu. Nebo uděláte nějakou grimasu. Nebo mě rukama povzbudíte k tomu, abych trochu zabral.

Víte, původně jsem vás chtěl žádat, abyste mi dali znamení, když už budete mít dojem, že mluvím příliš dlouho. Z toho jsem ale dostal strach. Abych pak vůbec ještě stihl říct to, co dnes považuji za důležité! A tak mě napadlo, že mi dáte znamení, když mě nebudete dobře slyšet. Chtěl jsem tím ukázat, co to vlastně je „znamení“. Obecně: Znamení je něco, co naznačuje přítomnost něčeho jiného. Tak třeba: Jedete po silnici a vidíte dopravní značku. Červený trojúhelník, ve kterém je černý jelen. V klidu! Nemusíte hned splašeně brzdit, když tu značku uvidíte. Jelen ze značky vám do vozovky neskočí. Toho se bát nemusíte. Ale je dobré zpozornět. Vždyť ten černý jelen v červeném trojúhelníku je znamením, že v dané oblasti se vyskytuje vysoká zvěř, která ráda skáče lidem pod kola. Ta značka je znamením skutečnosti, která se může stát, a ke které vlastně často v daném úseku dochází. A běda, když značku někdo odstraní! To pak v tom úseku opatrní nebudeme a nehoda bude pravděpodobnější. Znamení jsou důležitá!

Stejně tak, pokud si přiložíte ruku k uchu, dáváte mi tím znamení, že mě neslyšíte. Pokud mi znamení nedáte, nedozvím se, že mě neslyšíte. A budu dál mluvit potichu. Znovu: Znamená jsou důležitá! Potřebujeme je. A potřebujeme jim také dobře rozumět. Potřebujeme rozumět jejich významu.

Anděl Páně zvěstuje pastýřům v krajině betlémské:

- ¹⁰ *Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. ¹¹ Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.*

O těchto jeho slovech jsme přemýšleli společně včera. Dnes se však zamysleme nad jeho další větou, která zní:

- ¹² *Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.*

Bratři a sestry, co je to za zvláštní znamení? Právě narozené dítě zabalené do hadříků, které leží někde ve stáji? To že má být Spasitel, Kristus Pán, potomek krále Davida? Chápeme jistě dobře ten první význam andělských slov. Tedy že pastýři potřebují potvrzení, že anděl mluvil pravdu. A tak tedy dítě položené do jeslí má být důkaz, že anděl nelhal. Že Pán Bůh mluví pravdu. A také důkaz, že se jim nic z toho andělského zjevení nezdálo. Že to nebyla kolektivní halucinace, ve smyslu: Kdo ví, co u toho ohně vdechovali. Proto pastýři anděla uposlechli. Šli se přesvědčit na vlastní oči.

- ¹⁵ *Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojd' me až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ ¹⁶ Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. ¹⁷ Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. ²⁰ Pastýři se pak navrátili oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.*

Všimněte si: Pastýři se z té radostné zprávy začali radovat až ve chvíli, kdy také viděli. Kdy na vlastní oči viděli to znamení, které jim anděl ve své řeči sliboval:

- ¹² *Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.*

Ovšem to znamení nebyl jen důkaz pravdivosti Božích slov. Dítě v plenkách, položené do jeslí, to je znamení, které odkazuje k hlubší skutečnosti. Ke skutečnosti, která není v danou chvíli přístupná jinak než skrze to znamení. Vzpomeňte: Jelen na značce u cesty odkazuje k faktu, že v té oblasti skáčou srnky pod kola automobilů. Jednička v žakovské knížce odkazuje k faktu, že vaše dítě mělo ve škole úspěch, protože se učilo. Ježíš podle apoštola Jana konal znamení. Ne zázraky, ale znamení. Tak Jan říká zázrakům. Proč? Proto, aby nás přivedl ke skutečnému pochopení zázraků, které Kristus konal. Pokud jsou to znamení, pak odkazují na fakt, že Ježíš je Boží Syn, který miluje lidi, kvůli kterým přišel do našeho světa. Aby jim pomohl. Aby je zachránil. Zázraky nejsou samoúčelné divy. Zázraky jsou znamení, která sdělují něco závažného o tom, který ty zázraky působí. Ježíš je Syn Boží, který si nás hluboce zamiloval, a proto nám mocně pomáhá.

A stejně je to při Ježíšově narození. Děťátko v plenkách, položené do jeslí, to je důkaz, že se narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. Ale zároveň je to znamení, které odkazuje k hlubší skutečnosti, ke které bychom se jinak než přes to znamení, nedostali.

Co nám tedy to znamení dnes zvěstuje? K čemu nás přivádí? Co zásadního nám přináší? Co skrze ně máme pochopit o našem Spasiteli, Kristu Pánu?

Tak zaprvé: Že Ježíš, náš Zachránce, byl **skutečný člověk**. Byl jedním z nás. Byl jako my. A pozor: Nejen „jako“ my. Ne pouze „nám podobný“. On byl stejný jako my. Kromě hříchu, kterého se nikdy nedopustil, jak věří apoštolové a my spolu s nimi. Slovo se stalo tělem. Bůh se stal člověkem. Byl počat, rostl v těle matky, prodral se na světlo světa za četných porodních bolestí, když přišel čas jeho narození. A teď vysílený odpočívá, zabalený do plenek, v dřevěném žlabu kdesi ve stáji. Protože pokojíčky pro pocestné už byly obsazené. Přišel na svět úplně stejně jako každý z nás. Bůh si na sebe nevezal jen nějaké zdánlivé tělo, které by se podobalo tomu lidskému, aby jej pak zase mohl někdy odložit. Krev, maso a kosti Pána Ježíše, to nebyl kostým pro Božské divadlo. Bůh před námi v Kristu žádné divadlo nehrál. Bůh to s námi myslel natolik vážně, že se stal jedním z nás, když se v Ježíši Kristu narodil jako každý z nás. A jedl jako my, pil jako my. A chodil jako my. A chodil dokonce na záchod jako my. A spal jako my. A mluvil i myslel jako my. A když ho uráželi, mrzelo ho to stejně, jako to mrzí nás. A když ho bili, bolelo ho to stejně, jako to bolí nás. Vánoční svátky jsou trvalou připomínkou, trvalým znamením toho základního faktu, že si nás Bůh v Kristu zamiloval opravdově. Že jeho láska k nám je skutečná, ne hraná, ne předstíraná. Ale skutečná. Vždyť se stal jedním z nás, se vším všudy.

Za druhé: To právě narozené dítě je znamením, že náš Spasitel byl **prostě jen člověk**. Nic víc. Žádné královské miminko. Žádné zázračné batole. Dokonce ani žádné neobvykle krásné dítě, nebo od narození neobvykle nadané. O ničem takovém ani anděl, ani pastýři, ani Marie, ani evangelisté nesvědčí. Snad až na jednu výjimku, o které se Lukáš zmiňuje:

- ***Dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním.*** (L 2:40)

Ježíš se navíc narodil do ne zrovna příznivých podmínek. Rodičům na cestách. V době, kdy jeho lid byl podroben cizí mocnosti. Na místě, které nebylo významné. Tam, kde neměl ani pořádnou střechu nad hlavou. Zabalený do hadříků. Poblíž dobytka. Lidé alespoň nemůžou říct, že to byl protekční synáček z dobré rodiny, který nikdy bídu a chudobu nezažil. Lidé alespoň nemohou tvrdit o Ježíši, že to bylo dítě štěstěny, které vyrůstalo v dokonalých, až laboratorních podmínkách, uchráněné od těžkosti a bídy, kterou mnozí kolem něj prožívali. Vždyť kvůli takovým Ježíš přišel! A tak se mezi ně i narodil. Jak by jim mohl rozumět, kdyby si válel šunky v královské posteli? Jak by ho oni mohli brát za svého Zachránce, kdyby ho měli za milionářského synka? A protože věříme, že Bůh se mohl rozhodnout jakkoliv, je nám zřejmé, že to byl Boží plán! Že to byl Boží záměr, aby se Kristus narodil stranou zájmu a obdivu druhých lidí, v chudobě. Každopádně ne v přepychu. Byl to Boží záměr, aby první postýlkou byly dřevěné jesle ve stáji. A poslední postelí, aby byl dřevěný kříž a hrob, který mu ani nepatřil. Bůh nám tím vším chce sdělit, jak hluboce si nás zamiloval. Tak hluboce, že je ochoten kvůli nám jít i do té největší nepohody, zakoušet skutečný diskomfort, jak se dnes říká. Za třetí: Kristus je **milující člověk**. Kristus vládne skrze lásku. Ne silou. Ne mocí. Ne pomocí zbraní. Ne pomocí ekonomických sankcí. Ne pomocí paragrafů, zákonů. Ne prostřednictvím nahánění strachu a hrůzy. Ne díky zastrasování a vyhrožování. Kristus vládne nenásilně, skrze lásku. Skrze obětavou, trpělivou, trpící lásku. Dítě v jeslích je toho znamením! A celý život Ježíše to jen dokládá. Představte si, jak jej maminka Marie miluje, když z ní dítě saje mateřské mléko, když je přitisknuté k jejímu srdci. Zcela nenásilným způsobem si nejprve získal srdce Marie i Josefa. Oni nebyli přinuceni jej milovat. A přesto ho milovali. Zcela přirozeně a zcela horlivě, což se ukazuje v evangeliích stále dokola. A to je znamením toho, co se děje mezi námi a Ježíšem stále znovu. A co se bude dít navěky. On si přece naše srdce získal zcela nenásilným způsobem, bez donucení. Pokud naše srdce bije pro něj, pokud hoříme láskou k Ježíši Kristu, pak to je skutečná láska, kterou nelze vynutit, kterou nelze přikázat, kterou nelze nařít. Kristus, který se kvůli nám narodil do našeho světa, Kristus, který kvůli nám zemřel na kříži a pro nás vstal z mrtvých, ten si zcela pokojným způsobem získal naši přízeň. A my ho milujeme, ne protože musíme, ale protože chceme. Protože je nám s ním dobře. Protože si bez něj nedokážeme představit svůj život nynější, a tím méně naši budoucnost.

A na závěr: Dítě v plenkách položené do jeslí je znamením toho, že Spasitel přichází **nečekaně**. Tehdy bylo zvykem balit narozené děti do lněných nebo vlněných látek. Ale do hadříků? No, co se dalo dělat? Když Spasitel přišel na svět, nebyla to zrovna vhodná a dobře naplánovaná situace. Překvapení pro všechny zúčastněné. Ani vhodné oblečení, ani vhodné místo pro porod a následnou péči. Co to znamená? K čemu to odkazuje? K tomu, že svět se nikdy zcela nenaladí na příchod Božího Syna. Vždycky to někoho zaskočí.

Možná i nás samotné. Ve spěchu, při přípravě štedrovečerní večeře, při strojení stromečku, při pohádkách, které prostě musíme vidět. Při návštěvách příbuzných, při balení a vzápětí při rozbalování dárků jsme také tak

trochu zaskočení, že o Vánocích přišel Mesiáš. Někdy na to i my sami tak trochu zapomeneme. Víte, nikdy by nebyla vhodná doba pro to, aby Boží Syn přišel mezi nás. Aby byl všemi lidmi vyhlížen a očekáván. Aby si na něj všichni lidé udělali čas. Aby náležitě oslavili jeho příchod do našeho světa.

A tak se nyní ztišme, bratři a sestry. Udělejme si na něj čas. Setkejme se s ním u jeho stolu. On je připravený nás přijmout, odpustit nám, že jsme mu třeba v posledních dnech nevěnovali tolik pozornosti, že jsme o vztah s ním nepečovali lépe. Ten, na kterého svět připravený nebyl, je připraven přijmout nás. Amen.